Дата: 03.06.2022

УРОК 45

Тема: НАПИСАННЯ СКЛАДНИХ СЛІВ РАЗОМ, ОКРЕМО, З ДЕФІСОМ

Мета (*формування компетентності*): *предметні*: поглиблення знання про написання складних слів, уміння утворювати нові слова й форми слів; орфографічні навички; *ключові*: уміння вчитися: увага, аналітико-синтетичні навички, асоціативна уява, пам'ять; *комунікативні*: словниковий запас учнів, уміння виправляти помилки у власних висловлюваннях; *загальнокультурні*: емоційно-ціннісне ставлення до мови; світоглядні уявлення; повага до праці.

Матеріали до уроку:

► Ознайомтесь із таблицею «Правопис складних іменників». Доповніть її прикладами.

Правопис складних іменників

Частини складних іменників пишуть разом:

1) Слово + дієслівна основа, поєднані за допомогою сполучного звука:

2) прикметник + іменник, поєднані за допомогою сполучного звука:

3) іменник + іменник, поєднані за допомогою сполучного звука:

4) ім. + ім., перша частина якого є незмінним іменником іншомовного походження (роль сполучного звука виконує останній голосний першого іменника):

5) наказова форма дієслова + іменник:

6) кількісний числівник у формі Р.в (для числівника сто — Н. в.) + іменник:

7) частки *пів-, напів-* + іменник:

але: з власними назвами пишуть з дефісом:

8) з трьох і більше основ:

З дефісом пишуть:

1) протилежні за змістом поняття:

2) спеціальність, професія:

3) позначення казкових персонажів:

4) іменники, у яких перше слово вказує на особливість чи прикмету предмета, явища, названого другим словом:

5) складні одиниці виміру:

але:

6) державні посади, учені, військові:

7) з першою частиною *лейб-, віце-, екс-, максі-, міді-, обер-, контр-*:

8) іншомовні назви проміжних сторін світу:

9) назви деяких рослин:

10) скорочення іменників:

11) перша частина складного слова (яке пишеться разом або з дефісом), якщо далі йде слово з такою ж другою частиною:

12) назви істот, комах, мікробів:

13) назви нот, голосів, музичних інструментів:

14) запозичення з інших мов:

але деякі сталі сполуки пишуть окремо:

Прикладки пишуть з дефісом, якщо

1) прикладкою виступає родова назва:

але:

2) узгоджуваний іменник є прикладкою в постпозиції:

але:

3) іменник і прикладка міняються місцями:

4) означуваний іменник — видове поняття, а узгоджуваний — видове (прикладка входить до складу терміна і втрачає атрибутивне значення):

5) прикладки мають метафоричний характер:

Розподільна робота

► Випишіть складні прикметники та словосполучення у три колонки: 1) ті, що пишуться разом, 2) з дефісом, 3) окремо. М'ясо/сальний, м'ясо/заготівельний, біло/блакитний, білоцерківський, буряко/збиральний, приємно/здивований, блідо/лиций, блякло/синій, молочно/кофейний, солоно/копчений, військово/ повітряний, лісо/захисний, обернено/пропорціональний, червоно/ блакитно/жовтий, світло/шкірий, світло/ шоколадний, хлібо/різальний, червоно/гарячий, всесвітньо/відомий, всесвітньо/історичний, довго/тривалий, політико/економічний, політично/ зрілий, єдино/ кровний, сувенірно/подарунковий, олово/рудний, дво/весловий, слюсарно/монтажний, мало/досліджений, професійно/кваліфікований, тепловозо/будівний, ново/утворений, овоче/заготівельний, овоче/баштанний, західно/український, блакитно/окий, блакитно/ синій, біло/сніжний, сніжно/білий, м'ясо/яєчний, м'ясо/консервний, сто/тисячний, хімічно/зв'язаний, біло/емігрантський, біло/червоний, кам'яно/вугільний, народно/господарський, народно/демократичний, психолого/педагогічний, овоче/переробний, психологічно/ непідготовлений, суспільно/шкідливий, суспільно/політичний, військово/геодезичний, військово/зобов'язаний, широко/доступний, індо/європейський, хлібно/булочний, зелено/золотий, історико/фі- лософський, зубо/подібний, зубно/піднебінний, сірувато/димчастий.

Фото виконаних завдань надсилати мені на електронну пошту
y.levchuk2976@gmail.com
У темі листа вкажіть ваше прізвище, номер групи та № уроку